

Nghi Vo
TUZ VE FAL
İMPARATORİÇESİ

—ŞARKI SÖYLEYEN TEPELER 1—

Çeviren
Çağlar Kök

Bölüm 1

“Birileri seni yemek istiyor,” diye seslendi Zekâ Küpü, yakındaki bir ağaçtaki tüneğinden. “Yerse de üzülmem.”

Zil sesleri... Chih ayağa kalktı, etrafını taradı ve gözlerini kısarak küçük kamp alanını çevreleyen, çingırdayan zil dizisine baktı. Bir an için Şarkı Söyleyen Tepeler’deki manastırdaydılar yine ve bir sonraki dua seansına, gündelik işlerle derslere geç kalmışlardı. Ama Şarkı Söyleyen Tepeler hayalet kokmuyordu ve nemli çam dalları gibi de kokmuyordu. Şarkı Söyleyen Tepeler korkudan Chih’nin tüylerini diken diken etmiyordu ve kalbinin panikle küt küt atmasına sebep olmuyordu.

Ziller yine durmuştu.

“Her ne idiye geçti artık. Aşağı gelebilirsin.”

İbibik iki perdelik bir çağrıyla, hem şüphe hem de sinirini ifade etmeyi başaran bir sesle öttü, yine de huzursuz hareketlerle Chih’nin başına konmak üzere aşağı uçtu.

“Korunma önlemleri hâlâ etkin olmalı. Kızıl Göl’e çok yakınız.”

“Öyle olsaydı buraya kadar gelemezdik.” Chih bir an için düşündü ve sonra sandaletlerini giyip zillerin dizildiği ipin altından suya girdi.

Zekâ Kûpü bu sefer Chih’nin omzuna konmadan önce telaşla kanat çırpı.

“Keşif Chih, kamp alanına geri dön! Yoksa öleceksin, sonra ben de İlahe’ye senin ne kadar sorumsuzca davrandığını söylemek zorunda kalacağım.”

“Bunu muhakkak düzgünce anlat,” dedi Chih kayıtsızca. “Şimdi sessiz ol. Sanırım o gürültünün nereden geldiğini görebiliyorum.”

İbibik düş kırıklığıyla hoşnutsuz bir ses çıkardı ama yine de pençeleriyle Chih’nin omzunu daha da sıkıca kavradı. Cesaret gösterilerine rağmen bu neixin’in* tüylü ağırlığını omzunda hissetmek onu rahatlatıyordu. Chih, çamların arasına girmeden önce kuşun başını hafifçe okşamak için uzandı.

Orada yol falan olmadığını biliyorlardı. O gün daha erkenden, akçamlardan oluşan bir ağaçlık alan geçmişlerdi, fazla boylanmış eğreltiotları ve düşmüş dalların altında bir yolun kalıntılarını görebilseler de orası ufak bir at arabasına geçit verecek durumda değildi. Chih bu yolun, kendini işine adanmış ve yetenekli bir imparatorluk büyücüsü tarafından Kızıl Göl’ün yeryüzündeki tüm haritalardan çıkarılıp yok edilmesinden önceki günlerde, gölü kraliyet yoluna bağladığını düşünüyordu.

Gündüz orada yol falan yoktu ama belli ki geceleri işler değişiyordu. Yol geceleri ağaçların arasında bir mavna kadar genişçe uzanıyor ve her iki tarafında silik haya-

* Neixin: yürek, gönül anlamlarına gelen Çince bir kelime; hikâyede bir kuş türü. —çn

letler belirliyordu: Kızıl Göl'ün eski koruyucuları... Chih biliyordu ki birkaç ay önce bile hayaletler yollarından geçen her canlının üzerine geliyor, onları paramparça ediyor ve sonra bağıryorlardı çünkü hâlâ çok açlardı.

Ancak şimdi, hayaletli yolda doğudan, Kızıl Göl yönünden gelen tahtirevandan başka bir şey görmüyordu gözleri. Bu tahtirevan, örtünen altı adam tarafından taşınıyordu. Ayakları tam anlamıyla yere değmiyordu. Ay ışığında her şey gümüş rengi görünüyordu ama Chih'ye göre normalde imparatorluğa yakışır bir kırmızı ve altın rengiyle sarılmış, perdelerde imparatorluğun mamutu ve aslanı zengin detaylarla işlenmiş olmalıydı.

Yeryüzünde bu mamutu ve aslanı gösterme hakkına sahip tek bir kadın vardı ve işte bu kadının başkentteki ilk Ejderha Mahkemesi'nde taç giymesi planlanıyordu.

Sahiden, diye düşündü Chih, rahatlamak için elini Zekâ Küpü'ne dolarken, sadece tek bir kadın...

Tahtirevan yanlarından geçerken, Chih etraflarındaki hayaletler kadar aşağıya eğilerek selam verdi, içinden merhum İmparatoriçe'nin perdeleri açıp yüzünü göstermesini diledi. Chih'nin bir zamanlar, çocukken Houksen'de bir an için gördüğü, kalın ipeklere sarınmış o buruşmuş kadın mıydı geçen, yoksa ondan çok daha genç bir kadın mıydı, yani sonsuz gibi görünen yaz bitmeden ve mamut aslanı ezmeden önce, Anh'a ilk geldiği günkü hâliyle, Tuz ve Fal İmparatoriçesi miydi?

Chih doğrulduğunda hayaletler, yol ve İmparatoriçe, arkalarında Chih'nin küt küt atan kalbinden başka bir şey bırakmadan yitip gitmişti.

"Onu gördün mü?" diye sordu Chih, nihayet titremesi geçen Zekâ Küpü'ne.

“Evet,” dedi ibibik, normalde tiz olan ses tonu yumuşamıştı. “Korkunç bir şekilde öleceğiz diye korkmamıza değdi gerçekten.”

Chih güldü, bir parmağını Zekâ Küpü’nün başına koydu ve kamp alanına dönmek için kısa yürüyüşlerine başladılar.

“Haydi, toplanıp yeniden yola koyulmadan önce birkaç saat uyuyalım.”

Alacakaranlıkta Kızıl Göl’ün dar kıyısına varana dek huş ağaçları ormanında iki gün daha yürüdüler. Gölün kendisi neredeyse mükemmel bir daire şeklindeydi, kayan bir yıldızın ölümünden doğmuş gibi. Ve kıyıda, biraz daha ötede Chih, eski İmparatoriçe’nin yerleşkesinin alçak ve yeşil kiremitli çatısını gördü. Suyun üzerine inşa edilmiş bir verandada fener yandığını fark edince şaşır-dılar.

“Yağmacılar bizden önce gelmiş deme sakın?”

Ancak o yöne bakarlarken, yaşlı bir kadın güçlü adımlarla evden dışarı çıktı ve tırbzana vardığında, etrafındaki suya ve yıldızların âdeta yere doğru yaklaşmakta olduğu çivit mavisi gökyüzüne gözlerini dikti. Chih ise, kadın onları gördüğünde ne yapacaklarını düşünüyordu.

“Gelin gelin! Gölü buradan daha iyi görürsünüz!”

Zekâ Küpü hiçbir şey demedi; böylece Chih son somon renkli ışık da gökyüzünü terk ederken, kayalıklı kıyı boyunca ilerleyerek verandanın sığ basamaklarına vardı. Yaşlı kadın yaklaşımlarını işaret etti.

“Gelin, tam zamanı.”

Kadın tırbzandaki susamlı kraker dolu ufak tabağa

işaret ederek Chih'ye ikramda bulundu ancak dikkati dağınık görünüyordu, siyah sulara bakıyor ve elinde bir kraker tutuyordu. Bir süre sonra feneri cılız, kasvetli bir ışık yayacak şekilde kıstı.

“Büyükanne, ben buraya...”

“Şşş, sus kızım, şu anda gerçekleşiyor.”

Tepede hızla kararan gökyüzü... Huş ağaçları ormanının çevrelerini saran karanlığı. Ve önlerinde uzanan Kızıl Göl, geceden başka bir şeyi yansıtmayan bir ayna gibi. İlk başta Chih hayal gördüğünü zannetti, gördüğünün bir şeye çok uzun süre baktıktan sonra beliren seraptan başka bir şey olmadığını düşündü ama sonra bunun gerçek olduğunu fark etti. Doğrudan sudan gelen hafif bir parlaklık vardı, sönmeye yüz tutmuş bir ocak ateşinin son ışığı gibi.

“Ne...”

“Şşş. İzle. Sadece izle.”

Yumuşak kırmızı parlaklık canlanarak yeni yıldaki havai fişeklerin parıltısı gibi gölü boylu boyunca aydınlatırken Chih nefesini tuttu. Çok büyük bir parıltıydı şimdi, bu kadar yakından bakmak zordu. Tüm gölü kapladı, öyle ki kıyıdaki ağaçları, suyun üzerindeki gece kuşlarının kara silüetlerini, yanlarında dikilen ve yüzü memnuniyetle kırıışmış kadının yüzünü, hepsini tek tek seçebilmelerine yetecek kadar aydınlattı.

“Bu gece bunun gideceğini umuyordum. Hâlâ hava biraz soğuk ama bazı yıllarda daha bile erken gelirdi.”

Chih kadının hemen yanında dikiliyor, önlerindeki piroteknik gösteriyi izliyordu. Kırmızı ışıklar en parlak

noktasına eriştikten kısa süre sonra, tekrar kısılmaya başladı. Chih içinden sayıyordu. Yüze geldiğinde, suya yansıyan sadece kırmızımsı, hafif bir parlaklık kalmıştı.

Yaşlı kadın lambayı tekrar yakarken mutlulukla iç çekti.

“Her seferinde tıpkı ilki gibi. Altmış yıldır görmemiş-tim bunu. İçeri girin, hassas kemiklerim için hava hâlâ çok soğuk.”

Chih hiç kimsenin zararsız olmadığını bilecek kadar büyüktü ama yaşlı bir kadından bu tonda gelen bir emre ânında uyacak kadar da gençti. Onu yapının içine kadar takip ettiler. Kadın içeride kâğıttan fenerlerden çokça yakmıştı. Oturdukları ufak odanın içinde nemli bir soğuk vardı ama ışık ısınmalarına azıcık da olsa yardımcı oluyordu. Boş ocağın etrafında, deri minderlerin üstün-de beraberce oturdular ve yaşlı kadın Chih’ye biraz daha yakından baktı: kazınmış kafasını, zillerle donanmış kemerini ve lacivert kıyafetini iyice süzdü.

“Ah, anlıyorum ki yanılmışım. Kız değilsin sen, keşişsin.”

Chih gülümsedi.

“Çoğu insan ilk başta öyle sanıyor, büyükanne, ama evet. Ben Şarkı Söyleyen Tepeler manastırından Keşiş Chih. Ve bu ufak tüylü bela da Zekâ Küpü.”

Zekâ Küpü böyle tanıtıldığı için gücenmiş bir hâlde öttü, ev sahibesinin önüne konarak ve küçük gagasıyla önündeki tahtaları iki kez galalayarak aldığı terbiyeyi göstermeye çalıştı.

“Sizinle tanışmaktan onur duydum, Bilge Anne,” dedi Zekâ Küpü alçak, pürüzlü sesiyle.

“Ben de sizinle, Bayan Zekâ Küpü. Ke işiniz  arkı Söyleyen Tepeler’den ise, siz de neixin olmalısınız, öyle değil mi?”

Zekâ Küpü’n n tüyleri gururla kabardı. “Evet, Bilge Anne. Her Daim Galip ve Her Zaman Naziklerin soyundan geliyorum. Bizim anılarımız Xun Hanedanı’na dek uzanır.”

“Ne büyük  eref. İmparator Sung döneminde sizin türünüzden pek çok kimseyi öldürdüler. Bu türden bir tane daha görmem zannediordum.”

“ arkı Söyleyen Tepeler’deki ku hane ateşe verilmişti ama İlahemiz zamanında Hu Nehri’nin öteki kıyısındaki akrabalarına    çift gönderdi,” dedi Chih. “Zekâ Küpü’n n büyük-büyükanne ve büyük-büyükbabası da onların arasındaydı. Eğer neixin’leri biliyorsan, büyükanne, onların her şey için bir yeri ve adı olması gerektiğini de biliyorsundur.”

“Senin için de aynısı geçerli, değil mi Ke i  Chih? Pek l . Soyadım Sun ama bana Tav an derler.” Diğerlerinden uzun olan iki di ini gösterecek şekilde gülümsedi.

“Ben k   k en çocuklar benimle di lerim yüzünden dalga geçerdi ama şimdi ya landım ve şimdiye kadar tek bir di  bile kaybetmedim.”

Zekâ Küpü hoşnut bir şekilde öttü, Chih ise sırttı.

“Tarihteki yerine hoş geldin, büyükanne. Buralarda mı yaşıyorsun? Buranın gizli statüsünün kaldırıldığını öğrendikten sonra kimsenin benden önce Kızıl G l’e gelebileceğini d   nmezdim.”

“Ailem yolun üstünde bir han i letiyor. Tuhaf bir durum. Yerel halk göldeki kırmızı parıltı yüzünden bu

bölgenin lanetli olduğunu düşünse de ben onu hep güzel bulmuştumdur. Şenlik ateşleri ve havai fişekler gibi... Artık sen burada olduğuna göre, tabii Zekâ Küpü de, Kızıl Göl'ün gerçek hikâyesinin açığa çıkacak olmasından mutluyum.”

Chih, Tavşan'ın bu sözleri üstüne gülümsedi. Müritlerinin savaş ağaları ve yargıçlarla konuştukları kadar, çiçekçi ve fırıncılarla da konuşmalarını teşvik eden eski İlahe'nin sözleri gibiydi bu dedikleri. *Doğruluk her şeyden üstündür. Eğer küçükleri hatırlamazsan büyükleri asla hatırlayamazsın.*

“Bir ay sonraki tutulmaya kadar başkente, yeni İmparatoriçe'nin ilk Ejderha Mahkemesi'ne gitmem gerek. Ancak İmparatoriçe In-yo'nun hâkimiyeti sırasında imparatorluğa özel olan bölgelerin gizli olmaktan çıktığı haberini Kailin'deyken aldım. Kızıl Göl'e o kadar yakındım ki buraya uğramadan edemezdim.”

Tavşan cana yakın bir kahkaha attı.

“Çıkan Fal'ın sırlarını keşfeden ilk kişi olmadan da edemezdin, değil mi Keşiş Chih?”

“Buraya gelmemin nedenleri arasında hırsım da var, bunu inkâr edemem. Ancak Çıkan Fal ismini daha önce hiç duymamıştım, büyükanne.”

“Duymamışsındır. Buraya bu ismi başkentten ilk geldiklerinde İmparatoriçe In-yo'nun kadın hizmetkârları koymuştu. Aslında bir şaka olarak başladı. Hepsi saraydan geliyorlardı ve bu insanların barbar bir imparatoriçeyle birlikte ıssız bir yere gönderilmeleri gerçekten de acıydı.”

Chih kımıldamadan oturuyordu. Yanında Zekâ Küpü başını bir yana eğdi.

“Onları tanıyormuşsun gibi konuştun, büyükanne.”

Tavşan burnundan soludu.

“Elbette tanıyordum. Tüm bu yolu onlarla gittim ben ve onlara her hafta anayoldan malzeme getirmesi için babamı işe almalarını söyleyen de bendim. Ona asla bahşış vermezlerdi, belki de kozmopolit güzelliklerinin bahşış yerine geçtiğini düşünüyorlardı. Peh!”

“Bana İmparatoriçe’nin Kızıl Göl’deki günlerinden hikâyeler anlatabilirsen çok minnettar olurum, büyükanne. Hiç param yok, ancak seninle yiyeceğimi paylaşmaktan zevk duyarım. Eğer yapılması gereken ev işleri varsa onlara da...”

“Hayır, Keşiş Chih, yemeğini ve emeğini kendine sakla. Bu ev çok eski ve eğer tutulma zamanında orada olmak istiyorsan başladığın iş yarım kalır. Ancak şu an yorgunum ve dinlenmeye çekilmem gerek.”

İki tanesi dışında tüm fenerleri söndürdü ve bir tane-sini de rahatça taşımak için eline aldı.

“Öbür feneri alıp kalmak istediğin odayı seçebilirsin. Ben hep erken kalkarım zaten, işinin gerektirdiklerini yapmanda sana yardımcı olmaktan mutluluk duyarım.”

Evin karanlık bölgelerine doğru sessizce yürüdü. Chih ve Zekâ Küpü onun ayak seslerinin bir hiçliğe dönüşmesini dinlediler.

“Eğer çamlarda baykuşlar olmasaydı dışarı çıkardım,” dedi Zekâ Küpü mutsuz bir şekilde. “Bu evin çatısını sevmedim.”

“Ben diğer kısımlardan da emin değilim. Ama en azından hoş karşılandık.”

Chih biraz etrafı dolaştıktan sonra yakınlarda bir depo

buldu. Depo, Chih'nin yere boylu boyunca uzanabilmesi ve etrafında duvarları hissedebilmesine yetecek kadar küçüktü. Yer yatağını cilalı parkeye serdi ve sonra zillerin takılı olduğu kemerini kapının kapalı paneline dikkatle ve yavaşça astı.

Zekâ Küpü yuvarındaki kalas yığınlarında, çatı saçaklarının yakınında bir t nek kurdu ve konuşmadan Chih'yi izledi. Chih bahar esintisinde kıyafetlerine sarınıp uykuya daldığında, rüyasında gulyabaniler ya da hayaletler görmek yerine, sudan yansıyan gün ışığını ve güzel bir kadının tuvalet masasını koklayan bir tavşanı gördü.

Bölüm 2

Kıyafet. İpek kumaş, ipek iplik, yakut boncuk. Yeşilin üstüne işlenmiş koyu yeşil yapraklar. Giysinin sağ kolunda, yeşil bir yaprak deseninin üzerinde böcek şeklinde, kırmızı tek bir yakut.

Gecelik. İpek kumaş, tülbent ve ipek iplik. Dut rengi tülbent ve kenarında beyaz ipek. Yakasının içine eski harflerle işlenmiş “İyi Geceler” yazısı.

Tunik. Beyaz kürk, siyah kürk, süet ve hayvan dişi. Kolları siyah çizgili beyaz kürk. Kürkün üstü kırpılarak dalga motifi elde edilmiş. İçi süetle kaplanmış ve yakası kırık beyaz bir düğmeyle kapatılmış.

“O bir diş.”

Tavşan dört küçük kâse yerleştirilmiş bir tepsiyle içeri girdiğinde, Chih ve Zekâ Küpü kafalarını kaldırıp baktılar. İçinde yağlı yemek parçaları bulunan kâseyi Zekâ Küpü’nün önüne koydu. Zekâ Küpü çatıdaki yerinden aşağı uçarak parçaları keyifle didiklemeye başladı.

“Diş mi?” diye sordu Chih düğmeye dikkatlice doku-

nurken. Parmaklarının altında pürüzsüzdü ve çok yakından bakarsa gözlerini rahatsız etmeye başlayan kıvrımları vardı. Fok derisi tunik üstün bir yeteneğin elinden çıkmıştı ve sedir ağacından yapılmış sandıkta bulunan diğer dört ipek elbisenin toplamı kadar ağırdı.

“Evet. Gel de biraz pirinç ezmesi ye, ben de sana İmparatoriçe’nin bana anlattıklarını anlatayım.”

Chih tepsinin diğer tarafına, Tavşan’ın karşısına oturdu. Bir önceki gecenin yorgunluğu geçmemişti. Tavşan gün ışığında manastıra sürekli gelip giden rahibe yardımcılara benziyordu, duvarları bezeyen taştan ibibikler veya ağaç hamuruyla hazırlanmış kâğıtların kokusu kadar mekânın parçası olmuştu.

Pirinç ezmesi hâlâ sıcaktı ve huş ağacı suyuyla çeşnilendirilmişti. İki dost bir süre parmaklarını kaşık gibi kullanarak pirinç yediler ve sonra parmaklarını suyla dolu kâsede temizlediler. Tavşan kâsesini iyice sudan geçirdi ve kenara koydu. Beyaz fok kürkü elbiseye bakıp sanki pazarda karşılaştığı eski bir tanıdıkmişçasına gülümsedi.

Bu eski yeri ev bellediğimi fark etmiş olmalısınız. Ailemin buralardan olduğu doğru ama ben daha beş yaşındayken eyalet beni yüz *san* huş ağacı suyu, otuz genç keçi ve elli kutu turuncu boyayla başkente gönderdi. Elli beş kutu boya olması gerekiyordu ve eğer beni de bu malzemeye birlikte gönderirlerse vergi tahsildarlarının bu eksigi mazur göreceklerini umuyorlardı.

Sanırım öyle de oldu. Sonraki dört yılımı, başımı kaldırmadan Parıldayan Işıklar Sarayı’nı ovarak geçirdim.

Sarayı süpürgelikleriyle, parkesiyle, kâğıt paravanlarıyla ve tüm gece yanarak, Ulu Çam ve Çelik İmparatoru'ndan, yani İmparator Sung'dan karanlığı uzak tutan kandil yağıyla tanıdım.

Taşradan gelen tavşan dişli bir kız olabilirdim ancak işimi o kadar iyi yapıyordum ki on yaşındayken kadınlar odasını temizlemeye terfi edildim. Bana iç odalarda hizmet edenlerden biri olduğumu gösteren peçeyi verdiklerinde çok gurur duymuştum. O zamanlar yazabiliyor olsaydım, annemle babama kızlarının peçe takıp ev çalışanı yeşili giyerken, Paulwonia Salonu'nda kuzeyden gelen yeni İmparatoriçe'yi karşılamak için iki yüz kişiyle daha birlikte nasıl beklediğini yazardım.

Saray yönetimi bizi günbatımından önce yerlerimize yerleştirdi. Kediler kadar gergin bir şekilde bir ileri bir geri gezinerek, ne zaman yorgun görünsek ya da esnesek at kılından kamçılarıyla bize vurdular. Birden fazla kız bayıldı ama ben güçlüydüm. Günbatımının sonunda avluda büyük bir kargaşa çıkana kadar heykel gibi durdum. Bayrakların seslerinden ve muhafızların bağırışlarından İmparatoriçe'nin geldiğini anlamıştık.

İmparatoriçe rahmetli annesinin zamanında tehdit ettiği gibi, Parıldayan Işıklar Sarayı'nın duvarlarını yıkması için bir tabur mamutla birlikte gelmedi. Bunun yerine, sarayın içlerine girmesi yasak olan bir muhafızla geldi. Bu yüzden İmparator'un huzuruna çıkan uzun yolda yalnız başına yürüdü.

Eğer başarılarımızı kaldırıp geleceğin imparatoru olacak kişinin annesine bakarsak mutfak çöplüklerini temizlemeye gönderileceğimiz, bize tokatlar ve azarlar eşliğinin-

de bildirilmişti. Ancak elimde değildi ve kafamı kaldırıp önümüzden geçişini izledim.

Tarih onu çirkin bir kadın olarak yazar ancak bu doğru değil. Yabancı bir kadının güzelliği vardı onda, sanki okumayı bilmediğimiz bir dil gibi. Benim on yaşındaki boyumdan biraz daha uzundu ve bir çoban kızı gibi yapılıydı. Zift gibi siyah saçları iki örgü hâlinde omuzlarına düşüyordu, yüzü ise bir tabak gibi yassı ve yusuvarlıktı. Onun geldiği yerde inci yüzlü olarak tanımlanırdı ancak burada domuz suratlı dediler.

Öyle bir yürüyordu ki omurgası huş ağacı gibi dümdüzdü. Şimdi hâlâ o günkü kadar beyaz olan bu elbiseyi giyyordu.

Derisi bu elbisenin yapımında kullanılan fok, erkek kardeşinin ilk avında öldürdüğü foktu. Uçsuz bucaksız buzlar kadar sabırlı olan kardeşi, bu foku buzda açtıkları deliklerde günlerce takip etmişti. Fok dışarı çıktığında bir adam büyüklüğünde vardı. Düğmesi bu fokun dışından yapılma, amcası tarafından oyulmuş... İsimleri artık sadece Ingrusk'un morglarının koridorlarında anılan erkek kardeşi ve amcası bir önceki yıl Ko-anam Irmak Geçidi Savaşı'nda ölmüşlerdi.

İmparatoriçe beraberinde çok miktarda tuz, kilolarca inci ve sarayı yirmi yıldan bile uzun süre boyunca aydınlık tutmaya yetecek kadar balina yağı getirecekti. Bir Anh İmparatoru'na getirilebilecek en iyi çeyizlerden biriydi onunki ama gelmesi bir haftayı bulacaktı. Parıldayan Işıklar Sarayı'na ilk geldiğinde, In-yo yalnızdı ve eli boştu; kadınlar odasındaki hanımların ancak tuhaf ve vahşi

olarak tanımlayabileceği, gösterişli fok derisi elbisesini giyyordu.

Bu elbiseyi bir daha asla sarayda giymedi ama İmparator onu sürgüne gönderdiğinde, onu dikkatlice paketlememi istedi benden. Elbiseyi kat kat tertemiz kâğıtlar arasına sararak büyük bir dikkatle paketledim ve her on günde bir olası güveleri ve larvaları temizlemek için çıkarp silktim.

In-yo gerçek imparatoriçe olduğu zamanlarda başkentte fok derisi elbiseler moda olsa da onun gibi bir elbise bir daha hiç görülmedi. Asla da görülemezdi. Elbise güzel ama esas özelliği şu ki her bir dikişi In-yo'nun hikâyesini, ardında bıraktığı ölüleri ve asla geri dönemediği evini anlatıyor.

Anlıyor musun?

“Anladığımdan emin değilim, büyükanne, ama dinliyorum ve Zekâ Küpü de bunları hatırlayacak.”

Tavşan kendini kaybetmiş gibi kısa süreliğine ürperdi. Bir an için, basit bir hizmetkâr kadından başka bir şeymiş gibi göründü ama bu his öyle çabucak gelip geçti ki Chih bunun ne olduğunu anlayamadı.

“Sizin işiniz bu, değil mi? Hatırlamak ve kaydetmek.”

“Öyle. Bazen gördüğümüz şeyler aradan pek çok yıl geçmeden bir anlam ifade etmez. Bazen aradan nesiller geçmesi gerekir. Bunu kabullenmeyi öğretiler bize.”

Tavşan başını yana yatırarak Chih'ye dikkatle baktı.

“Ya sen? Yani sen bunu kabullendin mi?”

“Acemilik dönemimden sonra beni Sen Krallığı'na

yolladılar; orada Zekâ Küpü'yle birlikte onların yazın yapılan su festivallerini gözlemlememiz bekleniyordu. İnsan mevcudunu, dansları, havai fişekleri ve bunun gibi şeyleri kaydetmek için orada idik ama festivalin dokuzuncu gününde kahverengi bir sazan balığı şehirdeki barajların son kapısını aşarak bir kaliko ejderine dönüştü. Şehrin  zerine   reklendi ve bir ay sürecek kutsal bir yağmur yağırdı. Sonra da gözden kayboldu. B y kane, ben bunu gerçekten kabullendim.”

Tavşan tabakları toplamak ve Zekâ Küpü'n n sırtını hafifçe okşamak için ayağı kalkarken gülümsedi.

“İyi.”

O gece Chih rüyasında k r edici derecede beyaz bir arazide, buzdaki bir deliğın başında, bir fokun çıkmasını büyük sabırla bekleyen bir adam gördü. Adam bir ses duydu ve sonra, yuvarlak suratında bir gülümsemeyle döndü ve mızrağını ardında bırakarak oradan uzaklaştı.